ספק אכל חלב פרק רביעי כריתות יח.

מסורת הש"ס

ה) נכס"ל. (חיברון). ב) נמיר כנ.ל. ג) (לעיל יח: ושינן). ד) לקמן כה. ונכתים נס. תולין מח.ן. ה) נכס"ל: מלגלגים סמים בשנגג. ועי' קרית ספר מהמה"ש: שמיטן בשנגג המיה מהמלגלגים סמים בשנגג. ו) כ"ל ר"ל הוה מאר ליה אשמעינן דר"ש כשעת ר"ש כו' וכ"ג פ"ו. ז) רב נחמן ל"ל ומ"ה כנ"ל. ח) סיק לעיל. ט) ר"ל משום דל"ל דנעקין שיטים נקבע לאיסור ע' נכה"ק.

הגהות הב"ח

(א) גמ' אתיביה נמצא על שלו טמאים וחייבין בקרבן נמצא על שלה וכו' אל' אמר ר' אליעזר: (ב) שם אמר רבה. נ"ב ע' כ"ש רב נחמן: (ג) שם דאי אמר רבן: (ד) רש"י ד"ה רבי מאיר היא דמחייב וכו' ולאיסור לאחר שמת אשם זה כל"ל אמיתות לא אכל חלב נמתק:

מוסף רש"י

מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום. שאין לך אדם שאינו שומר כספק חטאת (זכרתים ע: שכבל יום הוא שומר כספק חטאת ולכו נוקמו שמא חטאת ומלינו שהכפרה המזנה אשם תלוי לקרב ואכל חטאת ביומתו ספק חטאת נעדים, ומלי נמי תנן סתמי דכל יומא כספק חטאת קאי: (חולין מא.).

רבינו גרשום

לחלק כדאמר לקמן בפיסא דשמעתין: וקיבלה מינה. ר' עקיבא ולהכי סמכה מתניתין דכלל גדול דהיודע עיקר שבת והיהיו שגגת שבת חודן מלאכה ואמר דחייב על כל שבת ושבת: ופסק ליה דיולדי מלאכה כר. ולא קבל מינה כדקאמ' בפיסא במתניתין הבהמה בשבת אלמא לא קבל: דב חסדא אמר חודן שבת ושגגת מלאכה אמי' ר' עקיבא סבריא ליה דבגופין דמיין, ואי קשיא לך הא דאיל' אל כל אב מלאכה של כל שבת ושבת לא תנא הא לא קשיא דכיון דתנא בודון שבת ושגגת מלאכות דחייב על כל אב מלאכה ומלאכה ה"מ נמי דחייב על כל שבת ושבת לעולם סבריא ליה דבי נופין דמיין וכי בעא מינה מינה שגגת שבת וחודן מלאכות דומים שבעתי' מי הוויין ידיעה לחלק ופסק: ר' יהודיי וקבל מינה. ופסקה במתניתיה: אמר רב חסדא מנא אמינא ליה. דאפילו ר' עקיבא סבריא ליה דבי נופין דמיין: מדתנא המוכר ב' אחיות בהעלת אחת חייב בב' העלמות. דהוא ידיעה בינתים: רבן גמליאל מחייב. כדרסיגון לעיל בפרקין דרבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור אע"ג דהוי ידיעה בינתים לא בפסקא ידיעה לשיעורא ומצטרפי וחייב: ותמנים פטורין. דקסברי יש ידיעה לחצי שיעור ולא מצטרף שיעורא. קא סלקא דעתא דבן גמליאל כר' עקיבא סבריא ליה דשבתות כגופין דמיין: בשלמא לר"ר דאמינא דחודן שבת כחליה. מיתניי מילתא דרבן גמליאל אדרבן גמליאל דהוא תנא פטור בודון שבת ושגגת מלאכות דשבת כי נופין דמיין וכיון דבגופין דמיין הא עשה אלא חצי שיעור כתיבה בשבת זו וחצי בשבת אחר הילכך לא מצטרפי ופטור לו; והא דתניא חייב בשגגת שבת וחודן מלאכות. דומים שבעתיים הוא ידיעה לחלק ומסכר הכא לא הוא ידיעה לחלק דאין ידיעה לחצי שיעור אלא מצטרפין וחייב: אלא לרבא דאמר סבריא ליה לר' עקיבא דשבת בגוף אחד הן. דהכי קאמר רבא לעיל ופסק ליה דבי נופין דמיין ולא קבל מינה אמר סבר בגוף אחד הן: בשלמא הא דתניא חייב משכחת לה בין בודון שבת ושגגת מלאכות. ודהיינו טעמא דחייב דשבתות בגוף אחד הן ובין בשגגת שבת וחודן מלאכות דומים שבעתיים הוויין ידיעה והכא חייב דאין ידיעה לחצי שיעור ומצטרפין; אלא הא דתניא פטור כמאי מוקמת לה לא בהדא ולא בהדא. לאו בודון שבת ושגגת מלאכות ולאו בשגגת שבת וחודן מלאכות: אמ' לך רבא. מהכא לא מצית מלוך דאמינא דבן גמליאל דפסור לר' אליעזר סבריא ליה דאמר בתמיתין שבתות בגופין דמיין הלכך לא מצטרפי שבתות. ולא סבריא ליה דאמר בשלמא. דאי דומה רבן גמליאל לחכמים דהיינו חכמים היינו רבי עקיבא דרבן גמליאל בר' עקיבא סבריא ליה: היינו דפליגי. באחרתיתא בשגגת שבת וחודן מלאכות דומים שבעתים הוויין ידיעה לחלק: דרבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור. וחייב: דר' עקיבא סבר כ': ומודה רבן גמליאל לר' עקיבא בודון שבת כר. אלא אי אמרת רבן גמליאל בר' אליעזר סבריא ליה. דר' אליעזר היינו חכמים דקאמר ומודה להו רבן גמליאל מכלל דפליגי באחרתיתא במאי פליגי: אי בשגגת שבת וחודן מלאכה. דומים שבעתים הוויין ידיעה לחלק ודבן גמליאל דמחייב דקא סבר אין ידיעה לחצי שיעור כהא דאמ' ר' אליעזר כרבן דאין ידיעה לחצי שיעור: דתניא הנוחב ב' אחיות כר. ר' אליעזר מחייב ואלא באחד על האריג פליג ר' אליעזר נמי. דהיינו נמי חצי שיעור בהא נמי חייבי מחייב ר' אליעזר: דתנן ר' אליעזר אומר האורג כר. אלא דיאי כר' עקיבא סבריא ליה. אמר רבא לעולם כר' אליעזר סבריא ליה דמכלל דפליגי בהדא: דתנן הוציא חצי גרגרות וחזר והוציא חצי גרגרות בהעלם אחד חייב. דמצטרפין: בבי העלמות. פטור: ר' יוסי אומר בהעלם אחד פטור. ובהדא פליגי. בהדין סמתברא כרבא אי כרב חסדא: אמר לר' אליעזר רשויות אין מצטרפין ומסור דרבן גמליאל מהסיר כתא קמא דהכי קסבר בהעלם אחד חייב אע"ג דהוציאן לשתי רשויות. ור' אליעזר סבר לה כר' יוסי דאם הוציאן לשתי רשויות אע"ג דבהעלם אחד פטור. ובהדא פליגי. בהדין סמתברא כרבא אי כרב חסדא: אמר לר' אליעזר חייב על כל אחת ואחת סקיר ומה נדה כו': בשלמא לרב חסדא דאמר שגגת שבת וחודן מלאכה. וליכא חילוק מלאכות ובעא מינה דומים שבעתים הוויין ידיעה לחלק אי לא: היינו דקאמר ליה ומה נדה. דדחם בנדה נמי דומים שבעתים הוויין ידיעה לחלק כדמסרש לקמן; אלא לרבא כו'. דאי בגופין דמיין אי לא בעא מינה דומים שבעתים הוויין ידיעה לחלק אי לא: אמר רבא כגון שבא אליה ומה נדה הייכי דומים שבעתים לחלק אי לא בעא מינה היינו דקאמר ליה ומה נדה. דדחם בנדה נמי שבא אליה הוויין ידיעה לחלק בעא מינה: אמאי קאמר הבא על הקטנות. ליתני הבא על הקטנה חייבים בראת ראית בה דומים שבעתים לחלק כדאמרן; אין הכי פצי מיתנא ופאי קטנות כל קטנות דעלמא דאם בא על אחת מהן בראות הדמה חייב על כל אחת ואחת: מתניתא דלא כהדין תנא דתניא אמר ר' שמעון חייב הוא לא אבות ולא תולדות אלא חייב בראה בלבד לא אבות בקטנות נידות שהן בגופן מוחלקין תאמר בנדה שהיא רק אחד: א"ל בהמה דאיל' ודאיא נוף אחד מיבעיא לי כפי נדה אם אינו חייב אלא אחת אי על כל אחת ואחת: **סליק שתיקא**

ספק אכל חלב כו': דמביא אשם תלוי על כל ספק מאלו. ולכשידע לו דודאי אכל חלב אינו מביא אלא אשם תלוי. ולכשידע לו שספק אכל אינו מביא אלא אשם תלוי אחד: אם היתה ידיעה בתיתים. כין זיח לדית כשם שהוא מביא על ידיעה ודאית חטאת אל כל אחר כך על ידיעה ספק מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת: כשם שאם אכל חלב ודם תותר ופיגול כהעלם אחד. שלא היתה בו

מ) ר' אליעזר הוא אות ר' נמתק; ר' יוסי אומר אינו אות ר' נמתק: ג) לבדר איסורין וכנ"ל לקמן: ד) לבדר איסורין איבא: ה) לרבה ליבא אות א' נמתק: ו) אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה: ז) באנו למחלוקת ר"ל דמטרי דבעינן ב' חתיכות וליכא אלא בהא קמפלגי אי מקבלין אותה היכנו אי לא דלרא"ש מקבלין אותה היכנו ואע"ג דאי בעי לא בעי לא מייתי ולחכמים אין מקבלין אכל אין לומר דפליגי אם חייב להביאו דיש אם למסורת אי לא דא"כ מאי פריך מאי איריא כר' הא נפקא מינה טובא דאילו אכלה החזקן להביא עליה אשם תלוי ואי לא אכלה אי בעי מייתי ואי בעי לא מייתי אלא תיתיהו ס"ל יש אם למקרא ומיפשר ופליגי אי מקבלין מפני אם תביאו אי לא והשיתא שמעינן מהכא דר"א סבר יש אם למקרא ובההיא דסוי גרסי' ר' אליעזר כדמי' לעיל. תוס': ז) בטא קאמר דתנן אלא אומרים לי הסתן כי לבית הספק: ח) בא עובד כוכבים ואכל את הראשונה כו' לחייא בר רב דאמר לעיל דיש אם למקרא ה"נ בהא פליגי דתיק דפוסר סבר יש אם למקרא ובעינן שתי חתיכות והכא כי אכל ישראל השניה לא היה רק חתיכה אחת ורבי מחייב דסבר יש אם למסורת וכן לר' דיוא דבעינן ב' חתיכות משום דאי אפשר לברר איסוריה ומפיה מנור ת"ק ורבי סבר לא בעינן לברר איסוריה אלא לרב נחמן דאמר דבעינן ב' חתיכות משום דאיקבע איסוריה בשלמא לת"ק א) דפוסר דבעינן קביעות לאיסוריה אלא לרבי מאי שנמא מחייב הא לא איקבע איסוריא דכתי"ג אמר חלמודא לעיל דלא איקבע איסוריא ע"ל דלרב נחמן ג' מחלוקות בדבר כו' כמו שכתבתי ומיהו צ"ע דלרב נחמן מג"ל האי סברא דבקביעות חליא מילתא ושמא י"ל דבשמע ליה דתנא דיון ס"ל כרבי דמחייב בכה"ג ולא שפיגין ליה דמחייב בחתיכה אחת ממש אלמא בקביעותא חליא מילתא: ט) בא ישראל ואכל את השניה פטור לרב נחמן דאמר משום דאיקבע איסוריא ע"ל דהאי תנא סבר יש אם למקרא ואינו סבריא דיבא דלילא שתי חתיכות. תוס': י) שניהן חייבין והשני לא מן הדין. ע"ל דלהאי תנא ליה ליה הך סברא דפרישיגן לעיל אליבא דר' עקיבא דאפילו דיש אם למקרא כיון שהראשון מביא אשם תלוי גם השני מביא דא"כ הוו שניהן מן הדין וע"ל דהא דאמר ר"ע לקמן זה מביא אשם תלוי דה מביא אשם תלוי דשני שלא מן הדין קאמר כהך דהכא דר' עקיבא סבר כר' אליעזר ומייתי ומחני' תוס': י) למיסר הא מני ר' אליעזר היא. הא ק"ל דלומר משיה הוי מעטעד על שלא אמר ר' מאיר משום דאי הוי אמר ליה אשמעינן דר' מאיר בשיטת: י) אמר רב נחמן כו': יג) ר' אליעזר אות ר' נמתק; יד) ר' אליעזר אמר ר' יוסי אומר אינו אות ר' נמתק: טו) דאמר לקמן בפרק: טז) בענין שתי חתיכות כדקרינן: יח) ועדיפי מר"מ. דפשרי אפילו: יט) ההיא ר' אליעזר אות ר' נמתק: כ) הסוגיא בטעמא אשר: כא) דאמר דמחנוב אדם: כב) ס"ה ס"ג בליון דאם לא אכלה לא מייתי נדבה: כג) לא אתי הכא אות ר' נמתק:

כא) בגמרא ל"ל לשיטת כשלמא דבעינן ב' דמחייב ניחא דהא מקבעא דאשרא לאכל בנגמן מ"מ דפסור אם מקבעא אם מקבעא לעל דמקרי בנגמ"ל ל"ל דמקרי בנגמ"ל מקבעא לעל.

שיטה מקובצת

עין משפט נר מצוה

ם א מ"מ פ"ח מהל' שגגות הלכה ד:
ר ב מ"מ פ"ח מהל' מעה"ק הל' י:
יא ג מ"מ פ"ח מהלכות שגגות הלכה ד: